

«Τα ζα» , Στρ. Μυριβήλη

Γκανά Παναγιώτα, ΠΕ02

Γυμνάσιο Γερακίου

Γεράκι Λακωνίας, Απρίλιος 2015

1.Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Το σενάριο αυτό αποτελεί μια διδακτική πρόταση του αποσπάσματος «**Τα ζα**» του **Στράτη Μυριβήλη** από το βιβλίο του «**Η ζωή εν τάφω**», που περιλαμβάνεται στα **Κείμενα της Νεοελληνικής λογοτεχνίας της Γ΄ Γυμνασίου** και εφαρμόστηκε στην τάξη. Η πορεία διδασκαλίας που ακολουθήθηκε διήρκεσε οκτώ διδακτικές ώρες και οι στόχοι που επιδιώχθηκαν μέσω των δραστηριοτήτων των ομαδικών φύλλων εργασίας ήταν γνωστικοί, παιδαγωγικοί και ψηφιακοί.

Συγκεκριμένα, στο παρόν διδακτικό σενάριο προβλέπεται η εκπόνηση ομαδικών δραστηριοτήτων που απαιτούν την επίσκεψη σχετικών ιστοσελίδων και τη χρήση ποικίλων εφαρμογών και λογισμικών, πάντα με απώτερο σκοπό τη δημιουργική και γόνιμη αξιοποίησή τους σε συνάρτηση με τους διδακτικούς στόχους του μαθήματος.

Σε κάθε ομάδα έχουν ανατεθεί εργασίες που απαιτούν επιλογή και επεξεργασία υλικού και παρουσίασή του με τη **χρήση λογισμικών παρουσιάσεων** (power point, prezi), εννοιολογικών χαρτών (προγράμμα κατασκευής **εννοιολογικών χαρτών** SmartTools), δημιουργία **χρονογραμμής** (Timetoast) ή δημιουργία πίνακα με τη χρήση του Επεξεργαστή κειμένου.

Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων τα παιδιά ασκούνται στο να ερευνούν, να κρίνουν και να αποδίδουν σε δικό τους παραγόμενο τα ευρήματα της έρευνάς τους. Η άσκηση της κριτικής ικανότητας, αλλά και της διεισδυτικής ματιάς, επιδιώκεται και με την ποικιλόμορφη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του **επεξεργαστή κειμένου**, καθώς ζητείται να αποδομήσουν το κείμενο επιλέγοντας, επισημαίνοντας, σχολιάζοντας σημεία του κειμένου που φωτίζουν και αναδεικνύουν ερμηνευτικές δυνατότητες, αλλά και να παράξουν δικά τους κείμενα στα οποία οι νέες πληροφορίες διηθούνται μέσα από τις προσωπικότητες των μελών της κάθε ομάδας. Για τον ίδιο λόγο επιλέγεται και η δραστηριότητα της συνεργατικής δημιουργικής γραφής με τη χρήση των **google docs**. Τέλος, και προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ανάληψη πρωτοβουλιών και η αξιοποίηση της φαντασίας, δίνεται αρκετή ελευθερία σε δημιουργικές δραστηριότητες που απαιτούν τη χρήση τόσο της **μηχανής αναζήτησης**, όσο και εκπαιδευτικών λογισμικών. Χρησιμοποιούνται τα εξής λογισμικά και εφαρμογές: λογισμικό επεξεργασίας ήχου (**audacity**), λογισμικό επεξεργασίας βίντεο (**Windows movie maker**), εφαρμογή δημιουργίας συννεφόμελου (**Tagxedo**), πρόγραμμα δημιουργίας κολάζ (**Shape Collage**) και διαδικτυακής αφίσας (**Glogster**). Κατά την τελευταία ώρα η εφαρμογή **padlet** (ηλεκτρονικός πίνακας) εξυπηρετεί τη διενέργεια ενός παιχνιδιού ανάμεσα στις ομάδες όπου αξιοποιείται στο έπακρο η δημιουργική

τους διάθεση και η φαντασία. Οι εργασίες των ομάδων αναρτώνται στο **ιστολόγιο** της τάξης, όπου δίνεται η δυνατότητα σχολιασμού των αναρτήσεων.

2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Για το σχεδιασμό της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πρακτικής ελήφθησαν υπόψιν σύγχρονες διδακτικές θεωρίες, τα όσα ορίζει το «Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Νεοελληνικής Λογοτεχνίας για το Γυμνάσιο» τόσο όσον αφορά στους επιδιωκόμενους στόχους, όσο και στη μέθοδο διδασκαλίας, οι εμπειρίες της διδάσκουσας από το μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και η ανάγκη των μαθητών να ξεφύγουν από τη μονοτονία της παραδοσιακής διδασκαλίας.

Σκοπός ήταν να έρθουν σε επαφή οι μαθητές με ένα από τα κορυφαία έργα της ευρωπαϊκής αντιπολεμικής λογοτεχνίας και, με αφορμή αυτό, να διερευνήσουν τα γεγονότα του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, να συνειδητοποιήσουν γενικά τον παραλογισμό και τη φρίκη του πολέμου και να προβληματιστούν σχετικά με τις τραγικές του συνέπειες που πλήττουν όχι μόνο τους ανθρώπους, αλλά και τα ανυπεράσπιστα ζώα. Για την υλοποίηση του παρόντος διδακτικού σεναρίου εφαρμόστηκε συνδυασμός της επικοινωνιακής και της κειμενοκεντρικής προσέγγισης και χρησιμοποιήθηκαν οι διδακτικές πρακτικές της **ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας** και της **διερευνητικής μάθησης**. Οι πρακτικές αυτές έχουν ως θεωρητικό υπόβαθρο σύγχρονες θεωρίες μάθησης (ανακαλυπτική μάθηση του Bruner, κοινωνικο - πολιτισμική προσέγγιση της μάθησης του Vygotsky) σύμφωνα με τις οποίες η μάθηση δεν εκλαμβάνεται ως αποτέλεσμα μιας απλής διαδικασίας μετάδοσης της γνώσης από το δάσκαλο στο μαθητή αλλά ως μια σύνθετη διαδικασία στην οποία ο μαθητής συμμετέχει ενεργά στην ανακάλυψη, κατασκευή και συγκρότηση της γνώσης. Ο μαθητής, λοιπόν, λειτουργεί ως ερευνητής, οργανωτής και αξιολογητής των πληροφοριών και δημιουργός της νέας γνώσης, ενώ ο διδάσκων λειτουργεί καθοδηγητικά, ως συντονιστής - εμπυχωτής σε όλη την παιδαγωγική διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτών των θεωριών, οι μαθητές λειτουργούν συνεργατικά και η νέα γνώση δομείται μέσω αυτών των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των ατόμων. Έτσι, οι μαθητές αποκτούν κοινωνικές και μεταγνωστικές ιδιότητες. Σημαντική είναι και η θέση των ΤΠΕ κατά τη μαθησιακή διαδικασία, καθώς αξιοποιούνται αρκετά τεχνολογικά εργαλεία με στόχο όχι απλώς να δημιουργήσουν ένα νέο - ψηφιακό - περιβάλλον μάθησης, αλλά να λειτουργήσουν ως μέσο πρόσληψης του λογοτεχνικού κειμένου, υπηρετώντας παράλληλα νέες πρακτικές γραμματισμού (γλωσσικού, λογοτεχνικού, κριτικού, ψηφιακού).

Τέλος, αξιοποιείται το εκπαιδευτικό παιχνίδι τόσο ως εκπαιδευτικό εργαλείο που ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση των μαθητών, όσο και ως πηγή κινήτρου για τους μαθητές, καθώς τους δίνεται η ευκαιρία να δοκιμάσουν και να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους και να αξιοποιήσουν τη φαντασία τους, ενώ ταυτόχρονα διασκεδάζουν.

Ο σχεδιασμός, λοιπόν, της διδασκαλίας του αποσπάσματος του «Τα ζα», του Στράτη Μυριβήλη στηρίχτηκε στο προαναφερθέν σκεπτικό και περιελάμβανε σαφώς διατυπωμένους στόχους σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Ελήφθησαν, φυσικά, υπόψιν, η ηλικία των μαθητών, οι προϋπάρχουσες γνώσεις τους και ο εξοπλισμός του σχολείου.

Για την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου προβλέπονται τέσσερις διδακτικές φάσεις που υλοποιούνται σε οκτώ διδακτικές ώρες:

Α΄ φάση (μία διδακτική ώρα): Περιλαμβάνει το χωρισμό των ομάδων, την αφόρμηση (προβολή ενός ολιγόλεπτου βίντεο με το βιντεοπροβολέα), την ανάγνωση του κειμένου και την παρουσίαση του σκελετού της εργασίας στους μαθητές. Επίσης, κατά τη φάση αυτή γίνεται ενημέρωση των μαθητών ότι μετά την ολοκλήρωση των εργασιών τους θα γίνει αυτοαξιολόγηση και συνολική αποτίμηση της όλης διαδικασίας από αυτούς, καθώς και αξιολόγηση από τη διδάσκουσα και ορίζονται τα κριτήρια γι' αυτή την αξιολόγηση.

Β΄ φάση (τέσσερις διδακτικές ώρες): Περιλαμβάνει την εκπόνηση των δραστηριοτήτων που ανατίθενται στις ομάδες στο πρώτο φύλλο εργασίας. Όλες οι ζητούμενες δραστηριότητες απαιτούν την αξιοποίηση ποικίλων τεχνολογικών εργαλείων και την επίσκεψη σχετικών ιστοσελίδων στο διαδίκτυο. Επιδιώχθηκε η επιλογή τέτοιων εργασιών, που επιτρέπουν την πολύπλευρη προσέγγιση του κειμένου και την εξάσκηση ποικίλων δεξιοτήτων. Κατά την υλοποίηση της Β΄ φάσης η διδάσκουσα παρεμβαίνει διακριτικά, υποστηρικτικά με σκοπό να συντονίσει και να ενθαρρύνει, ενώ τον πρώτο ρόλο στην ανακάλυψη της γνώσης τον έχουν οι μαθητές. Οι εργασίες (πέντε εργασίες από κάθε ομάδα που υλοποιούνται εντός του σχολικού ωραρίου και μία για κάθε ομάδα που εκπονείται συνεργατικά ως άσκηση για το σπίτι με τη χρήση των google docs) αναρτώνται στο ιστολόγιο της τάξης.

Γ΄ Φάση (δύο διδακτικές ώρες) : Γίνεται η τελική παρουσίαση των εργασιών όλων των ομάδων. Ακολουθεί αξιολόγηση με βάση τα κριτήρια που είχαν συζητηθεί κατά την πρώτη ώρα, αυτοαξιολόγηση και συνολική αποτίμηση της όλης διαδικασίας. Η διδάσκουσα παροτρύνει τα παιδιά να αξιολογήσουν και το σχεδιασμό του μαθήματος (π.χ. αν ήταν βοηθητικές οι προτεινόμενες πηγές, αν αντιμετώπισαν δυσκολίες ως προς τη χρήση των λογισμικών) και να προτείνουν πιθανές αλλαγές.

Δ΄ Φάση (μία διδακτική ώρα) : Μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας και την αξιολόγησή της από εκπαιδευτικό και μαθητές προβλέπεται μία διδακτική ώρα για χαλάρωση των μαθητών

μέσω παιχνιδιού, που οργανώνεται με αφορμή το συγκεκριμένο μάθημα και ενθαρρύνει την ελεύθερη έκφραση των μαθητών.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Η συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση στηρίζεται στο μοντέλο του ρόμβου, δηλαδή διαρθρώνεται σε τέσσερις άξονες (γνώσεις για τον κόσμο - γνώσεις για τη Λογοτεχνία - Γραμματισμοί - διδακτικές πρακτικές) οι οποίοι στοχεύουν στη διαμόρφωση μαθητικών ταυτοτήτων με επικοινωνιακή και κριτική ικανότητα καθώς και ψηφιακές δεξιότητες.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να προβληματιστούν για την αγριότητα και το παράλογο του πολέμου, καθώς και για τις συνέπειες που αυτός επιφέρει σε όποια εποχή κι αν διεξάγεται.
- Να αποδοκιμάσουν την ωμή βία του.
- Να αναπτύξουν την ικανότητα της ενσυναίσθησης μελετώντας το πρόβλημα του πολέμου, καλούμενοι να διατυπώσουν θέσεις.
- Να συνειδητοποιήσουν την προσφορά των ζώων στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και να προβληματιστούν για την εμπλοκή τους σε αυτόν.
- Να αναφερθούν γενικότερα στη σχέση του ανθρώπου με τα ζώα.
- Να εκτιμήσουν πανανθρώπινες αξίες όπως της ειρήνης και της ζωής.
- Να αναπτύξουν στάσεις και συμπεριφορές που θα προάγουν την ειρήνη.
- Να αναπτύξουν διάθεση φιλιαναγνωσίας.
- Να αναπτύξουν δημιουργικότητα μέσω της παραγωγής προσωπικού λόγου.
- Να μάθουν ότι η ομαδική δραστηριότητα αξιοποιεί την υπάρχουσα γνώση και εμπειρία του κάθε μέλους της ομάδας (Γουρνάς 2012).
- Να μάθουν ότι το ομαδικό έργο γίνεται πλουσιότερο, όταν ενσωματώνονται σε αυτό όλες οι ατομικές συμβολές (Πολέμη- Τοδούλου 2012)
- Να αξιοποιήσουν δημιουργικά τη φαντασία τους.

Γνώσεις για τη Λογοτεχνία (- Γλώσσα- Ιστορία)

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να γνωρίσουν το συγγραφέα και το έργο του.
- Να έρθουν σ' επαφή με τη γενιά του '30 και να γνωρίσουν ένα από τα πιο γνωστά και αξιόλογα δείγματα της γραφής του Στρατή Μυριβήλη.
- Να έρθουν σε επαφή με ένα αντιπροσωπευτικό έργο της αντιπολεμικής λογοτεχνίας και, με αφορμή αυτό, να αναζητήσουν και άλλα έργα αυτού του είδους.
- Να αντιληφθούν τη διαφορά ανάμεσα στη λογοτεχνία και την ιστοριογραφική αφήγηση ως προς τους τρόπους αποτύπωσης των ιστορικών γεγονότων.
- Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα ύφους, λογοτεχνικής γλώσσας και αφηγηματικής τεχνικής και να είναι σε θέση να σχολιάζουν συγκεκριμένα εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιούνται σε κάθε περίπτωση και το σκοπό που αυτά επιτελούν.
- Να ασκηθούν στη δημιουργική γραφή επανεγγράφοντας αποσπάσματα του κειμένου σε άλλο πλαίσιο αναφοράς
- Να ανακαλύψουν τον παιγνιώδη χαρακτήρα της Λογοτεχνίας
- Να αξιοποιήσουν τις ιστορικές πηγές και να εξαγάγουν τα συμπεράσματά τους.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται μέσω της ανάπτυξης του κλασσικού, του κριτικού και του ψηφιακού γραμματισμού:

- Να αποκτήσουν οι μαθητές τη δεξιότητα να εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ρεαλισμού σε κείμενα της μεταπολεμικής πεζογραφίας.
- Να κατανοούν τη συνομιλία μεταξύ έργων τέχνης και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές
- Να αναζητούν, να αντλούν και να αξιοποιούν οπτικοακουστικό υλικό για τη διεκπεραίωση εργασιών και να το συνεξετάζουν με το λογοτεχνικό κείμενο.
- Να δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα αξιοποιώντας στοιχεία που έχουν συγκεντρώσει.
- Να χρησιμοποιούν λογισμικά για τη σύνθεση και παρουσίαση των εργασιών τους.
- Να εξοικειωθούν με τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα παραγωγής γραπτού λόγου και επικοινωνίας.
- Να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου με την αξιοποίηση του επεξεργαστή κειμένου
- Να αξιοποιούν το ιστολόγιο ως τόπο ασύγχρονης επικοινωνίας, συνεργασίας και συγκέντρωσης μαθησιακού υλικού

3. Εφαρμογή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πρακτική υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» της Γ΄ Γυμνασίου. Η διδακτική διαδικασία διήρκεσε οκτώ διδακτικές ώρες, σαφώς περισσότερες από αυτές που απαιτούνται κατά την παραδοσιακή διδασκαλία του κειμένου. Ωστόσο, επειδή πρόκειται για κείμενο που η διδάσκουσα έχει διαπιστώσει πως κάθε χρόνο αρέσει στους μαθητές και τους προκαλεί έντονα συναισθήματα και προβληματισμό, αποφασίστηκε η αφιέρωση ενός μήνα στην εποικοδομητική αξιοποίησή του σε συνδυασμό με τις ΤΠΕ, που παρέχουν περισσότερες δυνατότητες πρόσληψης, επεξεργασίας, δημιουργίας.

Προϋποθέσεις υλοποίησης

- Να είναι διαθέσιμο το Εργαστήριο Πληροφορικής
- Διαθέσιμος βιντεοπροβολέας μαζί με φορητό υπολογιστή για παρουσίαση στη σχολική τάξη
- Εκπαιδευτικός και μαθητές να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδικότερα με την πλοήγηση στο διαδίκτυο, τη χρήση επεξεργαστή κειμένου (γραφή, μορφοποίηση, αποθήκευση), τη δημιουργία παρουσιάσεων.
- Εκπαιδευτικός και μαθητές να γνωρίζουν τη λογική και τους κανόνες που διέπουν την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και την ομαδοσυνεργατική εργασία.

Προσπαιτούμενες γνώσεις

Οι μαθητές έχουν ήδη διδαχθεί

- Τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στο μάθημα της Ιστορίας Γ΄ Γυμνασίου
- Τη διδακτική ενότητα «Πόλεμος-Ειρήνη» στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας
- Έχει προηγηθεί μια ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής, για να γνωρίσουν οι μαθητές όσα από τα λογισμικά που χρησιμοποιούνται κατά την εφαρμογή του σεναρίου τους είναι άγνωστα και να δημιουργήσουν λογαριασμό gmail.

3.2 Τάξη

☐ Νηπιαγωγείο	☐ Α' γυμνασίου
☐ Α' δημοτικού	☐ Β' γυμνασίου
☐ Β' δημοτικού	☒ Γ' γυμνασίου
☐ Γ' δημοτικού	☐ Α' λυκείου
☐ Δ' δημοτικού	☐ Β' λυκείου
☐ Ε' δημοτικού	☐ Γ' λυκείου
☐ ΣΤ' δημοτικού	

3.3 Διάρκεια δραστηριότητας

8 Ώρες διδασκαλίας σε διάστημα ενός μήνα

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η διδασκαλία χωρίστηκε σε τέσσερις φάσεις:

Α' ΦΑΣΗ (1^η διδακτική ώρα στην αίθουσα διδασκαλίας)

Η 1^η διδακτική ώρα διατέθηκε για αφόρμηση και πρώτη επαφή με το κείμενο και για να δοθούν στα παιδιά οδηγίες για την επεξεργασία των δραστηριοτήτων. Τις επόμενες ώρες εφαρμόστηκε ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

Τα παιδιά **χωρίστηκαν από τη διδάσκουσα σε τέσσερις ανομοιογενείς** (ως προς τις μαθησιακές δυνατότητες) **ομάδες** (τρεις των τεσσάρων ατόμων και μία των πέντε), καθώς έχει βρεθεί ότι «*οι ανομοιογενείς ως προς την επίδοση ομάδες που συγκροτούνται με γνώμονα τις συμπάθειες μεταξύ των μαθητών ωφελούν περισσότερο τους αδύνατους μαθητές, χωρίς να παραβιάζουν τις επιδόσεις των καλών μαθητών*» (πρβλ. *Tausch, 1979: 261-3, Ματσαγγούρα, 1986:71 στο Κανάκης 1987*). Σε κάθε ομάδα μαθητών έπρεπε να υπάρχει τουλάχιστον ένας

μαθητής που γνωρίζει καλά το πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου, το λογισμικό παρουσίασης, την πλοήγηση στο διαδίκτυο και γενικότερα να χειρίζεται με άνεση τον Η/Υ και τα προγράμματα με τα οποία θα εργαστούν. Κρίθηκε χρήσιμη η ανάθεση ρόλων στα μέλη της ομάδας (χειριστής Η/Υ, γραμματέας, συντονιστής, παρουσιαστής/ές), αφού «η ανάθεση ρόλων βοηθά στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του συλλογικού έργου κάθε ομάδας και στην κατά το δυνατόν μεγαλύτερη ενεργοποίηση όλων των μελών της» (Ματσαγγούρας 2000:77). Κάθε ομάδα επέλεξε ελεύθερα το όνομά της και δήλωσε έναν ενεργό λογαριασμό e-mail, που θα χρησιμοποιούσε κατά την εκπόνηση των διαφόρων δραστηριοτήτων.

Τα παιδιά ενημερώθηκαν εξ αρχής από τη διδάσκουσα ότι μετά την ολοκλήρωση και την παρουσίαση των εργασιών θα γινόταν αξιολόγηση με κριτήριο όχι μόνο την πρόσκτηση γνώσεων, αλλά και:

- την αρμονική και τελεσφόρο λειτουργία της ομάδας (πνεύμα συνεργασίας, καλή κατανομή εργασιών, καλή χρήση του χρόνου)
- την πληρότητα στην παρουσίαση (να μην παραλειφθεί κάποιο ερώτημα)
- τη σαφήνεια στην παρουσίαση

Η **α' φάση** περιλάμβανε, επίσης, το **στάδιο της αφόρμησης** προκειμένου η νέα γνώση να δομηθεί σε ήδη υπάρχουσες και να προσελκυσθεί το ενδιαφέρον των παιδιών. Προβλήθηκε με το βιντεοπροβολέα το διαφημιστικό / τρέιλερ της ταινίας «*Το άλογο του πολέμου - War Horse*», θέμα της οποίας είναι η σχέση ενός εφήβου με το άλογό του στη βρετανική επαρχία λίγο πριν και κατά τη διάρκεια του Α' Παγκόσμιου Πολέμου. Σκοπός ήταν οι μαθητές να διαπιστώσουν την παρουσία και εμπλοκή των ζώων στις πολεμικές επιχειρήσεις και στη συνέχεια να προκληθεί συζήτηση με θέμα τη σχέση του ανθρώπου με τα ζώα σε καιρό ειρήνης και σε καιρό πολέμου.

Ακολούθησε **ανάγνωση του κειμένου** από τη διδάσκουσα. Στη συνέχεια έγινε έλεγχος της πρωτοβάθμιας πρόσληψης του κειμένου με χρήση κατευθυνόμενου διαλόγου, χωρισμός ενοτήτων και απόδοση πλαγιότιτλων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ατμόσφαιρα μάθησης και οι μαθητές να κατανοήσουν σε αδρές γραμμές το κείμενο που θα πραγματευτούν.

Β' ΦΑΣΗ (μέσα στο εργαστήριο πληροφορικής) (2^η-3^η-4^η-5^η ώρα)

Η διδάσκουσα απέστειλε σε ηλεκτρονική μορφή σε κάθε ομάδα το φύλλο εργασίας που θα εκπονούσε συνεργατικά (ένα φύλλο εργασίας για κάθε μια από τις τέσσερις ομάδες: [Ομάδα Α'](#), [Ομάδα Β'](#), [Ομάδα Γ'](#), [Ομάδα Δ'](#)). Διευκρίνισε ότι οι μαθητές θα ασχολούνταν με την έρευνα, την επεξεργασία και την καταγραφή του υλικού από το διαδίκτυο, αφού μελετούσαν προσεκτικά τα ζητούμενα. Οι μαθητές αναζήτησαν (επισκεπτόμενοι τις προτεινόμενες ιστοσελίδες και μελετώντας το κείμενο), συνέλεξαν, επέλεξαν, επεξεργάστηκαν, κατέγραψαν και αποθήκευσαν

το υλικό τους ηλεκτρονικά. Οι εργασίες των ομάδων ολοκληρώθηκαν ως επί το πλείστον στα πλαίσια του σχολικού ωραρίου (μόνο δύο δραστηριότητες ανατέθηκαν ως εργασίες στο σπίτι, μια ομαδική που εκπονήθηκε με συνεργατική γραφή και χρήση των google docs και μια ατομική που αφορούσε στην αξιολόγηση των παραγομένων του παιχνιδιού της 8^{ης} ώρας) και αναρτήθηκαν στο ιστολόγιο της τάξης.

Κάθε ομάδα διέθετε δύο υπολογιστές, στους οποίους ήταν εγκατεστημένα: επεξεργαστής κειμένου (Word), φυλλομετρητής chrome, PowerPoint, audacity, Windows Movie Maker.

Για τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονταν στα φύλλα εργασίας αξιοποιήθηκαν τόσο τα ηλεκτρονικά σχολικά εγχειρίδια, όσο και το υποστηρικτικό υλικό που παρέχουν οι ΤΠΕ (δικτυακοί τόποι, λογισμικά). Οι δραστηριότητες αυτές είχαν επιλεγεί και κατανεμηθεί με κριτήριο την αποφυγή της μονοδιάστατης θεώρησης του κειμένου και την προσδοκώμενη ενασχόληση των ομάδων με πολλές πτυχές του. Έτσι, από όλες τις ομάδες ζητούνται αρχικά **βιογραφικές/εργογραφικές πληροφορίες** για το συγγραφέα σε συνάρτηση με το εξεταζόμενο κείμενο ή, εναλλακτικά, **γραμματολογικές** που εστιάζουν στην ειδολογική ένταξη του έργου. Η δεύτερη δραστηριότητα κάθε ομάδας εμπλέκει τα παιδιά στην αναζήτηση **ιστορικών πληροφοριών** με κειμενοκεντρική όμως ματιά, αφού στόχος είναι να κατανοήσουν τις παραμέτρους που χαρακτηρίζουν την εποχή στην οποία αναφέρεται το κείμενο. Από τη διδακτική προσέγγιση ενός λογοτεχνικού κειμένου δε μπορούν να λείπουν δραστηριότητες που αφορούν το ίδιο το **περιεχόμενο** του κειμένου, τις **εκφραστικές επιλογές** και τις **αφηγηματικές τεχνικές**, γι' αυτό και κατανέμονται ερωτήσεις αυτής της φύσεως σε κάθε μια από τις τέσσερις ομάδες. Καθώς ένας από τους στόχους ήταν ο γενικότερος προβληματισμός των παιδιών σχετικά με τον πόλεμο, τα αίτια, τις συνέπειές του, αλλά και η ενθάρρυνση να αποτυπώσουν τις ιδέες τους για τον πόλεμο και την ειρήνη με αφορμή το παρόν κείμενο, κρίθηκε απαραίτητη η ανάθεση ανάλογης δραστηριότητας σε κάθε ομάδα που υλοποιήθηκε με την **παραγωγή πολυμεσικών κειμένων**. Τέλος, στις δραστηριότητες των ομάδων συμπεριλαμβάνεται και η **δημιουργική γραφή** (αξιοποιούμενη μέσω της δημιουργίας συνεργατικού εγγράφου), καθώς τα παιδιά κλήθηκαν να αποστασιοποιηθούν από το συγγραφέα και να επανεγγράψουν ένα κομμάτι του διδαχθέντος αποσπάσματος παρουσιάζοντας μια άλλη (διαχρονική) πτυχή του σπαραγμού του πολέμου.

Γ΄ ΞΑΣΗ στην αίθουσα διδασκαλίας (6^η - 7^η διδακτική ώρα)

Οι μαθητές παρέμειναν αυτή τη φορά στην αίθουσά τους (υπάρχει φορητός Η/Υ, βιντεοπροβολέας και διαδίκτυο) στην οποία έγινε η τελική **παρουσίαση** των εργασιών όλων των ομάδων. Όλες οι ομάδες, με σειρά που είχε καθοριστεί, παρουσίασαν τις εργασίες τους, οι οποίες είχαν αναρτηθεί στο ιστολόγιο της τάξης. Οι υπόλοιπες ομάδες εξέφρασαν την άποψή

τους για τις εργασίες των συμμαθητών τους και ήταν ελεύθερες να διατυπώσουν απορίες και σχόλια.

Η **αξιολόγηση** αφορούσε στους μαθητές αλλά και την όλη διδακτική διαδικασία. Η αξιολόγηση των μαθητών έγινε από τις απαντήσεις στα φύλλα εργασίας, από τη γενικότερη συμπεριφορά τους στα πλαίσια της ομάδας τους και από τις πρωτοβουλίες που ανέπτυξαν ατομικά ή ως μέλη της ομάδας τους για την επίτευξη των στόχων κατά τη διάρκεια της εκπόνησης των εργασιών και ως προς το τελικό έργο. Παράλληλα, η εκπαιδευτικός διερεύνησε το βαθμό στον οποίο εκπληρώθηκαν οι επιδιωκόμενοι στόχοι του σεναρίου και δόθηκε η δυνατότητα για αναστοχασμό και ενδεχόμενη βελτίωση του σεναρίου με στόχο την καλύτερη επίτευξη των διδακτικών στόχων. Ήδη, με τη συζήτηση στην τάξη μετά την τελική παρουσίαση της εργασίας είχε γίνει αξιολόγηση της όλης προσπάθειας και των εργασιών τους και από τους ίδιους τους μαθητές.

Δ΄ ΦΑΣΗ μέσα στο εργαστήριο πληροφορικής (8^η διδακτική ώρα)

Στο σημείο αυτό, αφού είχε ήδη ολοκληρωθεί η διδασκαλία του κειμένου και η προσέγγιση του θέματος και είχε αναδειχθεί ο παραλογισμός του πολέμου, επελέγη ως τελευταία δραστηριότητα ένα παιχνίδι (2^ο φύλλο εργασίας- κοινό για όλες τις ομάδες).

Τα παιδιά κλήθηκαν να φανταστούν και να περιγράψουν την έννοια της «ειρήνης» μέσω των απαντήσεων που έδωσαν συνεργατικά στις ερωτήσεις που τους τέθηκαν, ενώ καλλιεργήθηκε και επικοινωνιακός ανταγωνισμός μεταξύ τους.

Μέσω του παιχνιδιού η διδάσκουσα προσπάθησε να ελέγξει κατά πόσο έχει εμπεδωθεί η αξία της ειρήνης από τα παιδιά και αν η εκπόνηση των εργασιών επηρέασε την οπτική τους, ενίσχυσε την ενσυναίσθησή τους, ενεργοποίησε τα λογικά και τα συναισθηματικά τους αντανακλαστικά. Παράλληλα, δόθηκε ευκαιρία ώστε τα παιδιά να ολοκληρώσουν το μάθημα αυτό ευχάριστα, με παιγνιώδη τρόπο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ένα για κάθε ομάδα)

Α΄ ΟΜΑΔΑ- ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Αποστολή σας είναι να μελετήσετε προσεκτικά τη ζωή του Στράτη Μυριβήλη και να παρουσιάσετε εμε τη βοήθεια του λογισμικού παρουσίασης [Prezi](#) τους σημαντικότερους σταθμούς

της ζωής του. Φροντίστε να δώσετε έμφαση στα γεγονότα που, κατά τη γνώμη σας, επηρέασαν το λογοτεχνικό του έργο.

Μπορείτε να αναζητήσετε και φωτογραφικό υλικό στη [μηχανή αναζήτησης](#) και να ενσωματώσετε στη παρουσίασή σας καθώς και να αξιοποιήσετε στο κείμενό σας και υπερασυνδέσμους οι οποίοι θα το εμπλουτίσουν.

Θα σας βοηθήσουν οι ακόλουθοι ιστότοποι:

<http://goo.gl/DJ3XXK>

<http://www.ascsa.edu.gr/index.php/archives/stratis-myrvilis-biographical-note> (Αρχείο Στράτη Μυριβήλη)

www.snhell.gr

<http://www.ekebi.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=461&t=288>.

<http://goo.gl/E9uskk>

2. Στο κείμενο αναφέρονται μερικές από τις εθνότητες που έλαβαν μέρος στη διεξαγωγή του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Να σχεδιάσετε με τη βοήθεια του [επεξεργαστή κειμένου](#) έναν πίνακα στον οποίο θα παρουσιάζετε τους δύο συνασπισμούς χωρών που πολέμησαν μεταξύ τους στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τοποθετώντας σε αυτούς και την Ελλάδα καθώς και αυτούς που αναφέρονται στο απόσπασμα του βιβλίου. Μπορείτε να αξιοποιήσετε τις παρακάτω ιστοσελίδες:

http://www.ime.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/facts/07.html

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/522,1914/>

3. Από την [ψηφιακή έκδοση](#) του σχολικού σας βιβλίου να αντιγράψετε το απόσπασμα και να το μεταφέρετε σε ένα αρχείο Word. Στη συνέχεια, να δείξετε με έντονο χρωματισμό τα σημεία του κειμένου όπου περιγράφεται ο ρόλος των γαϊδάρων στον πόλεμο και με διαφορετικό χρώμα τα σημεία όπου αποδοκιμάζεται από το συγγραφέα αυτή η μεταχείριση των ζώων.

4. Να συλλέξετε υλικό από τις πηγές που ακολουθούν προκειμένου να περιγράψετε σε ένα κείμενο Word το ρόλο των ζώων σε εποχή πολέμου.

<http://www.onalert.gr/stories/video-ntokoumento-ta-zwa-ston-prwto-pagkosmio-polemo/22785>

<http://goo.gl/WPm6gT>

<http://www.petsonly.gr/article.asp?catid=37177&subid=2&pubid=129977849>

<http://goo.gl/9dnSmX>

http://www.snhell.gr/anthology/content.asp?id=232&author_id=56

5. Στη συνέχεια, να αναζητήσετε στη [μηχανή αναζήτησης](#) φωτογραφίες με θέμα «Άνθρωποι και ζώα στον πόλεμο», να επιλέξετε αυτές που σας εντυπωσίασαν και να τις παρουσιάσετε δημιουργώντας ένα βίντεο στο [Windows Movie Maker](#). Μπορείτε να επενδύσετε την παρουσίαση με μουσική της επιλογής σας.

Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε τις εργασίες σας στο φάκελο του μαθήματος (αφού πρώτα τις ελέγξετε για τυχόν ορθογραφικά- τυπογραφικά λάθη) και να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης με τίτλο το όνομα της ομάδας σας. Μπορείτε, επίσης, να σχολιάσετε τις αναρτήσεις των άλλων ομάδων.

6. Άσκηση για το σπίτι:

Αφού επισκεφθείτε τους παρακάτω ιστότοπους, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/214787/shkose-ta-heria-na-paradothei-sto-fotografo-poy-kra.html>

<http://www.onalert.gr/stories/photografies-pou-syglonizoun-ta-paidia-tou-polemou-sti-syria/29835>

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/219647/o-kyklos-ths-kolashs-ekei-poy-h-kthnodia-einai.html>

α. Ποιο είναι το θέμα των φωτογραφιών; Τι σκέφτεστε και τι νιώθετε βλέποντας αυτές τις εικόνες; (μέχρι 50 λέξεις)

β. Το κείμενο που εξετάσαμε ξεκινά με τη φράση «Τα ζα στον πόλεμο!», προκειμένου να εκφραστεί η έκπληξη και η αποδοκιμασία του αφηγητή για την εμπλοκή των ανυπεράσπιστων ζώων στις πολεμικές συγκρούσεις και για την ευθύνη που φέρει ο άνθρωπος γι' αυτό. Να γράψετε κι εσείς μια παράγραφο ξεκινώντας με τη φράση «Τα παιδιά στον πόλεμο!», όπου θα βάλετε τα παιδιά στη θέση των ανυπεράσπιστων θυμάτων και θα εκφράζετε τη γνώμη σας για το πώς επηρεάζει ο πόλεμος τις ζωές τους και ποιος έχει την ευθύνη γι' αυτό.

Προκειμένου να απαντήσετε σε αυτή τη δραστηριότητα χρησιμοποιήστε τα [google docs](#), ώστε να μπορέσετε να επεξεργαστείτε με τα μέλη της ομάδας σας το κείμενο. Όταν ολοκληρώσετε την εργασία σας, να την αναρτήσετε και αυτή στο ιστολόγιο της τάξης.

Β΄ ΟΜΑΔΑ- ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Η πρώτη σας αποστολή είναι να αναζητήσετε πληροφορίες για τη Γενιά του '30, της οποίας εκπρόσωπος είναι ο Μυριβήλης: Γιατί ονομάστηκε Γενιά του '30; Εκτός από τον Μυριβήλη, ποιοι άλλοι πεζογράφοι ανήκουν στη Γενιά του '30; Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά αυτών των λογοτεχνών; Να παρουσιάσετε την απάντησή σας χρησιμοποιώντας το λογισμικό παρουσιάσεων PowerPoint (10-15 διαφάνειες)

Χρήσιμες ιστοσελίδες:

<http://www.nationalgallery.gr/site/content.php?sel=396>
<http://goo.gl/GNwA8t>
http://eapilektoi.blogspot.gr/2011/04/30-30_22.html
<http://afterschoolbar.blogspot.gr/2012/03/30.html>

2. Από την ψηφιακή έκδοση του σχολικού σας βιβλίου να μεταφέρετε το κείμενο σε ένα αρχείο Word. Στη συνέχεια, να δείξετε με έντονο χρωματισμό τα σημεία από τις δύο πρώτες παραγράφους του κειμένου όπου παρουσιάζονται τα αίτια των πολέμων κατά το συγγραφέα. Με ποια από αυτά συμφωνείτε; (Να το δηλώσετε με εισαγωγή σχολίου). Να προσθέσετε και όσα άλλα αίτια θεωρείτε σημαντικά και δεν παρουσιάζονται στο συγκεκριμένο κείμενο. Μπορείτε να αντλήσετε ιδέες και από τα κείμενα που βρίσκονται στους πιο κάτω ιστότοπους. Να παρουσιάσετε τα αίτια δημιουργώντας έναν εννοιολογικό χάρτη με το πρόγραμμα CmapTools.

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/522,1914/>
http://www.vlioras.gr/Philologia/Composition/Eirini_Polemos.htm
<http://goo.gl/IaHqIS>

3. Να μελετήσετε τους όρους «ρεαλισμός» και «λυρισμός» από το υλικό που σας δίνεται. Στη συνέχεια, πάνω στο κείμενο που έχετε ήδη αντιγράψει για τις ανάγκες της δραστηριότητας 2, να επισημάνετε σκηνές όπου κυριαρχεί η ρεαλιστική και σκηνές όπου κυριαρχεί η λυρική αφήγηση και να τις δηλώσετε με εισαγωγή σχολίου (επιλέγουμε τη λέξη ή φράση > αναθεώρηση > δημιουργία σχολίου). Υπάρχει αντίθεση μεταξύ τους; Ποια από τις δύο κατηγορίες σκηνών σας

σοκάρει περισσότερο; Γιατί, κατά τη γνώμη σας, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί αυτές τις σκηνές; Να συνθέσετε τις απαντήσεις σας σε μια παράγραφο χρησιμοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου

<http://goo.gl/4glPqq>

<http://goo.gl/ET61ZQ>

<http://goo.gl/Oj53qR>

4. Να μελετήσετε τις πιο κάτω ιστορικές αφηγήσεις σχετικά με γεγονότα και συνέπειες του πολέμου (Α) καθώς και τα αποσπάσματα από λογοτεχνικά έργα που, όπως το παρόν απόσπασμα, έχουν ως κεντρικό θέμα τον πόλεμο και τις συνέπειές του (Β). Στη συνέχεια, να συγκρίνετε το ύφος των ιστορικών αφηγήσεων και το ύφος των λογοτεχνικών κειμένων και να εντοπίσετε τη διαφορά τους. Ποιο σκοπό εξυπηρετεί η χρήση του κάθε ύφους; Να συνθέσετε τις απαντήσεις σας σε ένα κείμενο χρησιμοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου.

<http://yfos-texnes.blogspot.gr/2014/08/blog-post.html>

<http://users.sch.gr/symfo/sholio/kimena/z.logotehniko-yfos.htm>

http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/discourse/2_1_3/index.html

<http://www.krassanakis.gr/logotechnia.htm>

(Α) http://www.ime.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/facts/07.html

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/522,1914/>

(Β) <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6554?locale=el>

5. Δημιουργήστε ένα σύννεφο λέξεων με τη διαδικτυακή εφαρμογή [Tagxedo](#) που θα απεικονίζει τις αξίες που εσείς θα αντιτάσσατε στην ιδέα του πολέμου.

Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε τις εργασίες σας στο φάκελο του μαθήματος (αφού πρώτα τις ελέγξετε για τυχόν ορθογραφικά- τυπογραφικά λάθη) και να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης με τίτλο το όνομα της ομάδας σας. Μπορείτε, επίσης, να σχολιάσετε τις αναρτήσεις των άλλων ομάδων.

6. Άσκηση για το σπίτι:

Αφού επισκεφθείτε τους παρακάτω ιστότοπους, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/214787/shkose-ta-heria-na-paradothei-sto-fotografo-poy-kra.html>

<http://www.onalert.gr/stories/photografies-pou-syglonizoun-ta-paidia-tou-polemou-sti-syria/29835>

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/219647/o-kyklos-ths-kolashs-ekei-poy-h-kthnodia-einai.html>

α. Ποιο είναι το θέμα των φωτογραφιών; Τι σκέφτεστε και τι νιώθετε βλέποντας αυτές τις εικόνες; (μέχρι 50 λέξεις)

β. Το κείμενο που εξετάσαμε ξεκινά με τη φράση «Τα ζα στον πόλεμο!», προκειμένου να εκφραστεί η έκπληξη και η αποδοκιμασία του αφηγητή για την εμπλοκή των ανυπεράσπιστων ζώων στις πολεμικές συγκρούσεις και για την ευθύνη που φέρει ο άνθρωπος γι' αυτό. Να γράψετε κι εσείς μια παράγραφο ξεκινώντας με τη φράση «Τα παιδιά στον πόλεμο!», όπου θα βάλετε τα παιδιά στη θέση των ανυπεράσπιστων θυμάτων και θα εκφράζετε τη γνώμη σας για το πώς επηρεάζει ο πόλεμος τις ζωές τους και ποιος έχει την ευθύνη γι' αυτό.

Προκειμένου να απαντήσετε σε αυτή τη δραστηριότητα χρησιμοποιήστε τα google docs, ώστε να μπορείτε να επεξεργαστείτε με τα μέλη της ομάδας σας το κείμενο. Όταν ολοκληρώσετε την εργασία σας, να την αναρτήσετε και αυτή στο ιστολόγιο της τάξης.

Γ΄ ΟΜΑΔΑ- ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. α) Να βρείτε και να αναφέρετε έργα του Στράτη Μυριβήλη και στη συνέχεια να παρουσιάσετε με συντομία το έργο «Η ζωή εν τάφω», απ' όπου προέρχεται το απόσπασμα του βιβλίου μας.

<http://www.ekebi.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=461&t=288>

<http://goo.gl/o9kVfO>

<http://goo.gl/E9uskk>

<http://stratis-myrivilis.weebly.com/eta-zetaomega942-epsilon-nu-tau940phiomega-1924.html>

β) Να επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.ekebi.gr> και από την αριστερή πλευρά της ιστοσελίδας να επιλέξετε: Τράπεζα δεδομένων, Αρχείο Μεταφρασμένων Ελληνικών Βιβλίων. Συμπληρώστε στη φόρμα αναζήτησης τον τίτλο «Η ζωή εν τάφω» και βρείτε σε πόσες

γλώσσες έχει μεταφραστεί το έργο. Τι συμπεραίνετε για τη διεθνή απήχηση του μυθιστορήματος;

Να χρησιμοποιήσετε το PowerPoint για να παρουσιάσετε τις απαντήσεις σας.

2. Τα γεγονότα που περιγράφονται στο βιβλίο «Η Ζωή εν τάφω» διαδραματίζονται κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Συμβουλευτείτε το ακόλουθο άρθρο <http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=692770> και βρείτε ποια είναι η μεγάλη μάχη στην οποία γίνεται αναφορά στο βιβλίο. Στη συνέχεια, να δημιουργήσετε μία χρονογραμμή με τα σημαντικότερα γεγονότα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και με αυτά που σχετίζονται με την Ελλάδα και να συμπεριλάβετε και τη μάχη αυτή. (Συνολικά να αναφέρετε 5 έως 6 ημερομηνίες).

http://www.ime.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/facts/09.html

http://www.ime.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/facts/07.html

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/522,1914/>

3. Δεδομένου ότι το μυθιστόρημα αυτό του Μυριβήλη έχει αυτοβιογραφικό χαρακτήρα, να εξετάσετε τα στοιχεία που σας δίνονται και να εξηγήσετε σε ένα κείμενο χρησιμοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου τι είναι *η τεχνική της πλαστοπροσωπίας* και πώς εφαρμόζεται εδώ από το συγγραφέα.

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A111/683/4522,20474/> (λήμμα: *περσόνα*)

<http://www.potheg.gr/ProjectDetails.aspx?id=1258&lan=1>

<http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=692770>

4. Από την ψηφιακή έκδοση του σχολικού σας βιβλίου να μεταφέρετε το κείμενο σε ένα αρχείο Word. Στη συνέχεια, να δείξετε με έντονο χρωματισμό και εισαγωγή σχολίων τα σημεία στα οποία συναντούμε ειρωνεία, καθώς και τις μεταφορές και τις παρομοιώσεις. Τι προσφέρει, κατά τη γνώμη σας, στο νόημα του κειμένου η χρήση αυτών των εκφραστικών μέσων; Να συνθέσετε την απάντησή σας σε μια παράγραφο χρησιμοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου.

5. Στη συνέχεια, να αναζητήσετε στη μηχανή αναζήτησης φωτογραφίες-εικόνες- τραγούδια, να επιλέξετε αυτά που σας άρεσαν και να δημιουργήσετε μια διαδραστική αντιπολεμική αφίσα χρησιμοποιώντας το εκπαιδευτικό λογισμικό glogster.

Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε τις εργασίες σας στο φάκελο του μαθήματος (αφού πρώτα τις ελέγξετε για τυχόν ορθογραφικά- τυπογραφικά λάθη) και να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της

τάξης με τίτλο το όνομα της ομάδας σας. Μπορείτε, επίσης, να σχολιάσετε τις αναρτήσεις των άλλων ομάδων.

6. Άσκηση για το σπίτι:

Αφού επισκεφθείτε τους παρακάτω ιστότοπους, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/214787/shkose-ta-heria-na-paradothei-sto-fotografo-poy-kra.html>

<http://www.onalert.gr/stories/photografies-pou-syglonizoun-ta-paidia-tou-polemou-sti-syria/29835>

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/219647/o-kyklos-ths-kolashs-ekei-poy-h-kthnodia-einai.html>

α. Ποιο είναι το θέμα των φωτογραφιών; Τι σκέφτεστε και τι νιώθετε βλέποντας αυτές τις εικόνες;(μέχρι 50 λέξεις)

β. Το κείμενο που εξετάσαμε ξεκινά με τη φράση «Τα ζα στον πόλεμο! », προκειμένου να εκφραστεί η έκπληξη και η αποδοκιμασία του αφηγητή για την εμπλοκή των ανυπεράσπιστων ζώων στις πολεμικές συγκρούσεις και για την ευθύνη που φέρει ο άνθρωπος γι' αυτό. Να γράψετε κι εσείς μια παράγραφο ξεκινώντας με τη φράση «Τα παιδιά στον πόλεμο! », όπου θα βάλετε τα παιδιά στη θέση των ανυπεράσπιστων θυμάτων και θα εκφράζετε τη γνώμη σας για το πώς επηρεάζει ο πόλεμος τις ζωές τους και ποιος έχει την ευθύνη γι' αυτό.

Προκειμένου να απαντήσετε σε αυτή τη δραστηριότητα χρησιμοποιήστε τα google docs, ώστε να μπορέσετε να επεξεργαστείτε με τα μέλη της ομάδας σας το κείμενο. Όταν ολοκληρώσετε την εργασία σας, να την αναρτήσετε και αυτή στο ιστολόγιο της τάξης.

Δ΄ ΟΜΑΔΑ- ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Το μυθιστόρημα «Η Ζωή εν τάφω» ανήκει στην αντιπολεμική λογοτεχνία. Τι εννοούμε με τον όρο «αντιπολεμική λογοτεχνία»; Πότε αναπτύχθηκε ιδιαίτερα το συγκεκριμένο είδος λογοτεχνίας; Μπορείτε να δώσετε μία εξήγηση; Να αναφέρετε γνωστά έργα Ελλήνων και Ευρωπαϊών συγγραφέων που ανήκουν στο συγκεκριμένο λογοτεχνικό είδος.

<http://goo.gl/ET61ZQ>

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6554?locale=en>

<http://spoudasterion.pblogs.gr/tags/antipolemiki-logotechnia-gr.html>

Να χρησιμοποιήσετε το PowerPoint για να παρουσιάσετε την απάντησή σας.

2. Στο βιβλίο «Η Ζωή εν τάφω» παρουσιάζεται ο τρόπος διεξαγωγής πολέμου που κυριάρχησε στη διάρκεια του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου: ο πόλεμος χαρακωμάτων. Τι ήταν τα χαρακώματα; Υποθέστε πως είστε ένας στρατιώτης που ζει σε ένα χαρακώμα. Αφού επισκεφθείτε τους ιστότοπους που αναφέρονται παρακάτω, να γράψετε ένα κείμενο (Word) σε πρώτο πρόσωπο, όπου θα περιγράφετε τη ζωή σας στο χαρακώμα.

<http://goo.gl/qFcnMO>

<http://goo.gl/rhBB6q>

<http://goo.gl/QL22oC> (Νεοελληνική Λογοτεχνία > Διδασκαλία- Εκπαίδευση > Ιστορία και Λογοτεχνία > Εικονική περιήγηση της λογοτεχνίας στον ιστορικό χρόνο > Η Ελλάδα στον Ά Παγκόσμιο Πόλεμο > Οπτικοακουστικό υλικό > Μια μέρα από τη ζωή στο χαρακώμα)

Μπορείτε τώρα να εξηγήσετε (συνεχίζοντας στο ίδιο κείμενο Word) από πού εμπνεύστηκε και γιατί επέλεξε ο Στράτης Μυριβήλης τον τίτλο του μυθιστορηματός του; Μπορείτε να δείτε και τους πιο κάτω ιστότοπους:

<http://www.potheg.gr/ProjectDetails.aspx?Id=1264&lan=1>

<http://www.potheg.gr/ProjectDetails.aspx?Id=1267&lan=1>

3. Αφού παρατηρήσετε το γνωστό πίνακα του Πικάσο, «Γκουέρνικα», να τη συγκρίνετε με το απόσπασμα «Τα ζα». Θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα δύο έργα συζητούν μεταξύ τους; Να σχολιάσετε την απάντηση που έδωσε ο Πικάσο στην ερώτηση Γερμανού αξιωματικού: «*Αυτόν τον πίνακα εσείς τον κάνετε;*» σε συνδυασμό με την άποψη που εκφράζεται στο απόσπασμά μας σχετικά με τον άμεσο υπεύθυνο των πολεμικών φρικαλεοτήτων. Να συνθέσετε την απάντησή σας σε μια παράγραφο χρησιμοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου.

<http://users.sch.gr/marianezi/e-learning/war%20and%20art.htm>

<http://goo.gl/X83Ao1>

<http://www.cretalive.gr/history/view/ena-egklhma-polemou-pou-egine-pinakas-thrulos/241767>

4. Να ηχογραφήσετε χρησιμοποιώντας το **audacity** σύντομα αντιπολεμικά μηνύματα που θα θέλατε να απευθύνετε σε αυτούς που στις μέρες μας ακόμα διεξάγουν πολέμους. (Αφού ολοκληρώσετε την ηχογράφιση, πατήστε Αρχείο > εξαγωγή > αποθήκευση ως: Αρχεία MP3 και δώστε ένα όνομα στο αρχείο σας)

5. Στη συνέχεια, αναζητήστε στη [μηχανή αναζήτησης](#) φωτογραφίες/εικόνες ώστε να δημιουργήσετε ένα [κολάζ](#) στο οποίο θα φαίνεται τι σημαίνει για σας «ειρήνη»

Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε τις εργασίες σας στο φάκελο του μαθήματος (αφού πρώτα τις ελέγξετε για τυχόν ορθογραφικά- τυπογραφικά λάθη) και να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης με τίτλο το όνομα της ομάδας σας. Μπορείτε, επίσης, να σχολιάσετε τις αναρτήσεις των άλλων ομάδων.

6. Άσκηση για το σπίτι:

Αφού επισκεφθείτε τους παρακάτω ιστότοπους, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/214787/shkose-ta-heria-na-paradothei-sto-fotografo-poy-kra.html>

<http://www.onalert.gr/stories/photografies-pou-syglonizoun-ta-paidia-tou-polemou-sti-syria/29835>

<http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/219647/o-kyklos-ths-kolashs-ekei-poy-h-kthnodia-einai.html>

α. Ποιο είναι το θέμα των φωτογραφιών; Τι σκέφτεστε και τι νιώθετε βλέποντας αυτές τις εικόνες:(μέχρι 50 λέξεις)

β. Το κείμενο που εξετάσαμε ξεκινά με τη φράση «Τα ζα στον πόλεμο! », προκειμένου να εκφραστεί η έκπληξη και η αποδοκιμασία του αφηγητή για την εμπλοκή των ανυπεράσπιστων ζώων στις πολεμικές συγκρούσεις και για την ευθύνη που φέρει ο άνθρωπος γι' αυτό. Να γράψετε κι εσείς μια παράγραφο ξεκινώντας με τη φράση «Τα παιδιά στον πόλεμο! », όπου θα βάλετε τα παιδιά στη θέση των ανυπεράσπιστων θυμάτων και θα εκφράζετε τη γνώμη σας για το πώς επηρεάζει ο πόλεμος τις ζωές τους και ποιος έχει την ευθύνη γι' αυτό.

Προκειμένου να απαντήσετε σε αυτή τη δραστηριότητα χρησιμοποιήστε τα [google docs](#), ώστε να μπορέσετε να επεξεργαστείτε με τα μέλη της ομάδας σας το κείμενο. Όταν ολοκληρώσετε την εργασία σας, να την αναρτήσετε και αυτή στο ιστολόγιο της τάξης.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (κοινό για όλες τις ομάδες)

Ας παίξουμε ένα παιχνίδι χρησιμοποιώντας τη φαντασία μας!

Σκεφτόμαστε:

Αν η ειρήνη ήταν χρώμα, τι χρώμα θα ήταν;

Αν η ειρήνη ήταν τραγούδι, ποιο τραγούδι θα ήταν;

Αν η ειρήνη ήταν πίνακας ζωγραφικής, τι θα απεικόνιζε;

Αν είχε πρόσωπο, πώς θα ήταν;

Αν η ειρήνη ήταν ποίημα, τι θα έλεγε;

Αν η ειρήνη ήταν γεύση, με τι θα έμοιαζε;

- ❖ Κάθε ομάδα μπαίνει στο [padlet](#) της τάξης και δίνει τις απαντήσεις της. Απαντάμε σε όσες περισσότερες ερωτήσεις μπορούμε! Η απάντησή σας να ξεκινάει με την υπόθεση Αν η "ειρήνη" ήταν, θα ήταν Μοναδικός όρος του παιχνιδιού: Να συνδυάσετε και να εμπλουτίσετε τις απαντήσεις σας με πολυμεσικό υλικό (π.χ. φωτογραφίες, βίντεο, μουσική)

Μπορείτε να σκεφτείτε κι εσείς ερωτήσεις και να τις αναρτήσετε στο padlet. Έτσι, το παιχνίδι θα συνεχιστεί... Το παιχνίδι τελειώνει όταν στερέψει η φαντασία σας ή... χτυπήσει το κουδούνι!

- ❖ **Άσκηση για το σπίτι...**

Διαβάστε τις αναρτήσεις όλων των υπόλοιπων ομάδων (εκτός της δικής σας!), στη συνέχεια διαλέξτε ποια από αυτές σας αρέσει περισσότερο και προετοιμαστείτε να εξηγήσετε τους λόγους!

3.5 Ρόλος του διδάσκοντα

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τα βασικά χαρακτηριστικά του ρόλου του διδάσκοντα. Υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

☐ Διδακτικός	☐ Προπονητικός
☒ Ενθαρρυντικός	☐ Διαχειριστικός
☒ Υποστηρικτικός	☐ Μέντωρ
☒ Συμβουλευτικός	☐ Υποκινητικός
☒ Διευκολυντικός	☒ Κριτικός
☐ Συντονιστικός	☐ Επιμελητής περιεχομένου (curator)
☐ Ηγετικός	☐ Τεχνική υποστήριξη
☐ Διαμεσολαβητικός	☐ Άλλος ρόλος: ____
☒ Εποπτικός	

4. Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν

Βικιπαίδεια: <http://el.wikipedia.org>

Εθνική Πινακοθήκη: <http://www.nationalgallery.gr>

Εθνικό Κέντρο Βιβλίου: <http://www.ekebi.gr>

Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού: <http://www.ime.gr>

Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού: <http://www.snhell.gr>

Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65>

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C113/351/>

Πολιτιστικός Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας: <http://www.potheg.gr>

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα: <http://www.greek-language.gr>

Φωτόδεντρο: <http://photodentro.edu.gr>

Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα: <http://www.greek-language.gr/Resources>

5. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

5.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Η παρούσα εκπαιδευτική πρακτική ανταποκρίνεται στα διδάγματα των σύγχρονων θεωριών που τονίζουν την ανάγκη της ενεργής εμπλοκής των μαθητών στην ανακάλυψη της γνώσης, και μάλιστα με ρόλο πρωταγωνιστικό. Επιχειρήθηκε - και σε μεγάλο βαθμό επετεύχθη - ο επαναπροσδιορισμός των ρόλων των εμπλεκόμενων παραγόντων στη μαθησιακή διαδικασία: ο μαθητής γίνεται ερευνητής και κριτικό υποκείμενο, ο εκπαιδευτικός αποσύρεται από το προσκήνιο και αναλαμβάνει κυρίως το ρόλο του συντονιστή, του εμψυχωτή, του διευκολυντή, το περιβάλλον διδασκαλίας γίνεται ψηφιακό, όχι μόνο τυπικά, με το να αξιοποιούνται απλώς οι δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία στο μαθησιακό περιβάλλον (βιντεοπροβολέας, ψηφιακό βιβλίο στη θέση του έντυπου, επεξεργαστής κειμένου στη θέση του τετραδίου, μηχανή αναζήτησης στη θέση των βιβλίων), αλλά και ουσιαστικά, αφού τα ίδια τα τεχνολογικά εργαλεία γίνονται μέσο γραμματισμού.

Η χρήση του διαδικτύου και των τεχνολογικών εργαλείων, λοιπόν, στο παρόν σενάριο έχει καίρια θέση, καθώς αποσκοπεί στο να προωθήσει τη διερευνητική, ανακαλυπτική προσέγγιση του διδακτικού αντικειμένου και να καλλιεργήσει, συνεπικουρώντας προς τα νοήματα του λογοτεχνικού κειμένου, αξίες και ήθος, διαμορφώνοντας μαθητές που συμβάλλουν δημιουργικά και ισότιμα στις εξελίξεις της κοινωνίας της οποίας είναι ή γίνονται μέλη. Αν και κρίθηκε απαραίτητη η υποδείξη ενός αριθμού ιστοσελίδων (επειδή πρόκειται για μαθητές Γυμνασίου χωρίς ιδιαίτερη πείρα στην αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, δόθηκε έμφαση στην καλλιέργεια της ικανότητάς τους να επεξεργαστούν δοθείσες πηγές, να αξιολογήσουν το παρεχόμενο υλικό και να επιλέξουν από αυτό), έγινε προσπάθεια να αποφευχθεί η ασφυκτική

καθοδήγηση των ομάδων και να ενθαρρυνθούν να αξιοποιήσουν τη φαντασία τους και να εργαστούν πιο ελεύθερα ώστε οι εργασίες κάθε ομάδας να απηχούν τις δικές της επιθυμίες και ενδιαφέροντα. Πρωτεύων στόχος ήταν, άλλωστε, πέρα από την προσδοκώμενη πρόσκτηση γνώσεων, να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση και η φαντασία μέσα από την αλληλεπίδραση των μαθητών με το κείμενο. Γι' αυτό, επιδιώχθηκε να συλλάβουν την κατάσταση του πολέμου ως ένα πανανθρώπινο και διαχρονικό πρόβλημα (*διδασκική αρχή της εγγύτητας στη ζωή, Μανταγγούρας, 2006*) αντλώντας πληροφορίες όχι μόνο από το διδασκόμενο κείμενο, αλλά και από τις προτεινόμενες ιστοσελίδες που παρουσιάζουν τη φρίκη του πολέμου στην εποχή μας, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και τις σκέψεις τους αλλά και να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τις αξίες της ειρήνης.

Σύμφωνα με το Μπερνστάιν, κάθε διδασκαλία εκβάλλει στη διαμόρφωση συγκεκριμένων εγγράμματων ταυτοτήτων. Στόχος της παρούσας διδακτικής παρέμβασης ήταν να συμβάλει προς την κατεύθυνση διαμόρφωσης του μαθητή που καθίσταται ενεργό και κριτικό υποκείμενο στη διαδικασία της μάθησης, ικανού να προσλάβει τα δικά του μηνύματα από την επαδή του με τη λογοτεχνία και τις άλλες μορφές τέχνης, να προβληματιστεί, να εκφραστεί, να δημιουργήσει. Ο μαθητής αυτός, επίσης, αντίθετα με την τάση της εποχής να οδηγεί τα παιδιά στην ψηφιακή τεχνολογία μόνο για λόγους επιφανειακής επικοινωνίας και τη διασκέδασης, χειρίζεται κριτικά την τεχνολογία και την αξιοποιεί για την καλλιέργεια των ικανοτήτων του. Τέλος, αυτή η διδακτική παρέμβαση αποσκοπεί στο να ωθήσει τα παιδιά σε μια πιο μόνιμη και εποικοδομητική σχέση με τη λογοτεχνία και εκτός του σχολείου. Βέβαια, οι στόχοι αυτοί είναι μακροπρόθεσμοι και αποτελούν το γνώμονα σχεδιασμού των διδακτικών πρακτικών της γράφουσας.

Το παρόν σενάριο θεωρείται επιτυχημένο διότι υπηρέτησε τους στόχους αυτούς, σε άλλα παιδιά με μικρή επιτυχία, σε άλλα με μεγαλύτερη. Η επιτυχής ή όχι ανταπόκριση στις εργασίες των φύλλων εργασίας, αν και αξιολογήθηκε, δεν απετέλεσε το κριτήριο με τη μεγαλύτερη βαρύτητα στην αποτίμηση των αποτελεσμάτων του σεναρίου, καθώς ελήφθησαν υπόψιν οι αδυναμίες των παιδιών (επρόκειτο για μαθητικό δυναμικό χαμηλού έως μέτριου επιπέδου). Οι ζητούμενες εργασίες ήταν υψηλών απαιτήσεων, κάτι που επιβεβαιώθηκε από τις δυσκολίες που συνάντησαν τα παιδιά κατά την υλοποίηση, ωστόσο σκόπιμα τέθηκε ψηλά ο πήχυς, με το σκεπτικό ότι οι υψηλές προσδοκίες έχουν ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη προσπάθεια και υψηλότερες επιδόσεις. Πράγματι, η προσπάθεια ήταν εντυπωσιακή και το αποτέλεσμα (αναλόγως των δυνατοτήτων τους και των ελαχίστων πρότερων εμπειριών) ξάφνιασε ευχάριστα και τα ίδια τα παιδιά. Κύρια κριτήρια, λοιπόν, για την επιτυχία του σεναρίου ήταν η καταβολή προσπάθειας από τα παιδιά, ακόμα και από αυτά που μέσα στην τάξη ήταν συνήθως

νωθρά ή αδιάφορα, η θετική τους ανταπόκριση, η επιτυχία τους να συνεργαστούν αρκετά καλά και ο ενθουσιασμός τους μπροστά στις ευκαιρίες αξιοποίησης της φαντασίας και της δημιουργικότητάς τους που τους δόθηκαν. Διαπίστωσαν και τα ίδια τα παιδιά πως το μάθημα μπορεί να γίνει ένα ομαδικό παιχνίδι, με κανόνες μεν, αλλά και ευκαιρίες για συνδυασμό ψυχαγωγίας και μάθησης. Εξέφρασαν την επιθυμία να εφαρμοστεί παρόμοια διαδικασία και σε άλλο λογοτεχνικό κείμενο, όπως επίσης και την απόφασή τους κάποια από αυτά να διαβάσουν ολόκληρο το βιβλίο του Μυριβήλη, απ' όπου προέρχεται το απόσπασμα.

Σε ενδεχόμενη επανάληψη του συγκεκριμένου σεναρίου κρίνεται απαραίτητο να προηγηθεί μια καλύτερη προετοιμασία και τριβή των παιδιών με τα διάφορα λογισμικά που αξιοποιήθηκαν (με αφορμή μεμονωμένες δραστηριότητες σε άλλα κείμενα του βιβλίου), καθώς κάποια δυσκολεύτηκαν στη χρήση τους μέσα στον προβλεπόμενο χρόνο. Έτσι, θα εξοικειωθούν πιο ομαλά και πιο εύκολα με τα ψηφιακά εργαλεία και θα μπορούν να στοχεύουν και σε τελειότερα παραγόμενα.

5.2 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Η παρούσα εκπαιδευτική πρακτική εμπνεύστηκε από το πνεύμα, τη λογική και το σχεδιασμό άλλων εκπαιδευτικών σεναρίων λογοτεχνίας με τα οποία η γράφουσα ήρθε σε επαφή με αφορμή αφενός την παρακολούθηση της ΣΤ' φάσης της Επιμόρφωσης Β' επιπέδου στις ΤΠΕ, αφετέρου τη διαρκή προσπάθεια εμπλουτισμού της προσωπικής παιδαγωγικής ατζέντας για την καλύτερη προετοιμασία του καθημερινού μαθήματος. Η εκπαιδευτική διαδικασία ακολουθεί σε γενικές γραμμές την ίδια πορεία με πολλά σενάρια διδασκαλίας λογοτεχνίας και αξιοποιεί λογισμικά που προτιμώνται από πολλούς δημιουργούς παρόμοιων πρακτικών. Οι δραστηριότητες, ωστόσο, που ανατίθενται στους μαθητές είναι πρωτότυπες, όπως και ο τρόπος που αυτές συμπλέκονται. Εξάιρεση αποτελεί η άσκηση που σχετίζεται με τη μελέτη του αριθμού των γλωσσών στις οποίες έχει μεταφραστεί το συγκεκριμένο έργο του Μυριβήλη, την οποία η γράφουσα εμπνεύστηκε από αναρτημένο στο διαδίκτυο σενάριο που αφορούσε τη διδασκαλία άλλου αποσπάσματος από το έργο του Μυριβήλη (*Η μυστική παπαρούνα, Β' Λυκείου - http://hmathia14.ekped.gr/praktika14/VolA/VolA_114_120.pdf*)

Η πρωτοτυπία της παρούσας πρακτικής έγκειται στο γεγονός ότι επιχειρήθηκε ένταξη της μελέτης των αφηγηματικών τεχνικών και των εκφραστικών μέσων του κειμένου μέσα σε μια διδακτική πρακτική αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου, στην επανεγγραφή αποσπάσματος του κειμένου με το να αναλάβουν τα παιδιά για λίγο το ρόλο του συγγραφέα και να τους δοθεί η ευκαιρία να εκφράσουν, εκτός από τη δημιουργικότητά τους, και την άποψή τους, στη σύγκριση

του λογοτεχνικού και του ιστορικού ύφους από τα ίδια τα παιδιά και, τέλος, στην αφιέρωση της τελευταίας διδακτικής ώρας σε ένα εποικοδομητικό παιχνίδι, το οποίο σκόπιμα τοποθετείται μετά το πέρας της διδακτικής διαδικασίας, αλλά και της αξιολόγησης, ώστε να προσφέρει πραγματική χαλάρωση και απόλαυση στα παιδιά.

5.3 Αξιοποίηση, Γενίκευση, Επεκτασιμότητα

Το σενάριο αυτό μπορεί να επεκταθεί με περισσότερες εφαρμογές και δραστηριότητες, μέσα στα πλαίσια του ΑΠΣ και των ΔΕΠΠΣ, καθώς οι ΤΠΕ προσφέρουν πλήθος εργαλείων και λογισμικών που μπορούν να αξιοποιηθούν στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Επίσης, θα μπορούσε να επεκταθεί και να αποτελέσει τη βάση για ένα ευρύτερο σενάριο με θέμα τη σχέση ανθρώπων και ζώων όπως περιγράφεται στη Λογοτεχνία ή ενός project με αντικείμενο τη μελέτη και άλλων αντιπολεμικών κειμένων. Τέλος, θα μπορούσε, στα πλαίσια ενός διαθεματικού project να συνδυαστεί με τη μελέτη ταινιών (κινηματογράφος) και ολόκληρων λογοτεχνικών έργων (λογοτεχνία) με σχετικό θέμα, όπως η ταινία του Σπίλμπεργκ «The war horse» και το βιβλίο του Κ. Καλατζή, «[Οδοιπορία Ιουλίου Καίσαρος](#)» ή με τη μελέτη έργων από διαφορετικές μορφές τέχνης, που έχουν ως θέμα τον πόλεμο.

6. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

- Βιβλία
- Σημειώσεις
- Χάρτες
- Websites
- Λογισμικό

Αθανασόπουλος, Ευ., Ειρ. Κοκκινάκη & Π. Μπίστα. 2008. Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Αθήνα: ΙΤΥΕ «Διόφαντος».

Γουρνάς, Γ. 2012. Η αλλαγή μέσα από τη σχέση. Ένα Διεπιστημονικό μοντέλο για την αξιοποίηση της ομάδας στην Εκπαίδευση. Στο Επιμορφωτικό υλικό, τ. Δ. Θέματα αξιοποίησης της ομάδας στη σχολική τάξη, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Μείζον Πρόγραμμα

Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών», με συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 81-90.

http://www.epimorfosi.edu.gr/images/stories/ebook-epimorfotes/sxeseis/sxeseis_sxolikh_taxh.pdf

Επιμορφωτικό Υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στηριξης Επιμόρφωσης (Γενικό μέρος- Γ΄ έκδοση). 2013. Πάτρα.

Επιμορφωτικό Υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στηριξης Επιμόρφωσης (Κλάδος ΠΕ02- γ΄ έκδοση). 2014. Πάτρα.

Καγιαλής, Π., Ντουσιά, Χ. & Θ. Μέντη. 2008. Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου. Βιβλίο εκπαιδευτικού. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

Ματσαγγούρας, Ηλ. (2000), Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση. Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.

Malone, T. W. (1980), *What make things fun to learn? A study of intrinsically motivating computer games*, *Cognitive and Instructional Science Series, CIS-7*, Xerox Palo Alto Research Center, Palo Alto

Πολέμη-Τοδούλου, Μ. 2012. Διαμορφώνοντας πυξίδα για την αξιοποίηση του άξονα «σχέσεις και ομάδα» στο διδακτικό σχέδιο. Στο Επιμορφωτικό υλικό, τ. Δ. Θέματα αξιοποίησης της ομάδας στη σχολική τάξη, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών», με συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 43-52. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.